

Pressiteade

Luxembourg, 5. detsember 2019

Audiitorite sõnul kasutatakse põllumajandustootjate sissetuleku stabiliseerimiseks mõeldud ELi meetmeid vähe ja nendega kaasneb ülemäärane hüvitamine

Euroopa Kontrollikoja uue aruande kohaselt on ELi vahendid, mis aitavad põllumajandustootjatel kindlustada oma sissetulekut langevate hindade ja tootmiskadude vastu, saavutanud oma eesmärgid vaid osaliselt ning neid kasutatakse endiselt vähe ja ebaühtlaselt. Audiitorite hinnangul ei ole mõningaid erakorralisi meetmeid piisavalt täpselt suunatud ja see võib kaasa tuua ebaoproportsionaalsed hüvitised.

ELi ühine põllumajanduspoliitika (ÜPP) sisaldab mitut meetet, mille eesmärk on tagada põllumajandustootjatele stabiilne ja piisav sissetulek. Igal aastal makstakse 6,4 miljonile põllumajandustootjale 28 liikmesriigis otsetoetusi summas 41 miljardit eurot. Lisaks otsetoetustele sisaldab ÜPP konkreetseid vahendeid riskide ja kriiside ennetamiseks ja juhtimiseks põllumajandussektoris. Näiteks võib põllumajandusettevõtete sissetuleku stabiliseerimiseks kasutada kindlustust ja ühisfonde. Samuti on olemas erakorralised meetmed, mille eesmärk on stabiliseerida turg tervikuna tõsiste häirete korral, näiteks kui Venemaa otsustas 2014. aastal keelata teatavate põllumajandustoodete impordi EList.

Audiitorid uurisid lähemalt, kas kõnealuseid vahendeid on tõhusalt rakendatud ja kas need on tulemusi andnud. Eelkõige keskenduti ELi kindlustustoetusele ning erakorralistele meetmetele, mis kehtestati puu- ja kõigiviljasektoris pärast Venemaa 2014. aasta sanktsioone.

Audiitorid nendivad, et ÜPP sisaldab mitmesuguseid sissetulekutagatise. Selles on oluline roll otsetoetustel. Keskmiselt moodustavad need neljandiku põllumajandusettevõtte sissetulekust, võimaldades põllumajandustootjatel paremini toime tulla hinnalanguse või toodangu vähenemisega, seeläbi vähendades nende vajadust kindlustuse järele. Samal ajal edendab ÜPP üha enam ennetusmeetmeid, eelkõige julgustades põllumajandustootjaid kasutama häid

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja eriaruande põhisõnumid. Eriaruanne on tervikuna kättesaadav veebisaidil eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

põllumajandus- ja keskkonnatavasid. Audiitorid leidsid siiski, et sellel tegevusel on väike mõju põllumajandustootjate käitumisele, kuna kindlustatud põllumajandustootjatel võib olla vähem motivatsiooni vastupidavama äristrateegia kohaldamiseks või uute ilmastikutingimustega kohanemiseks.

Audiitorite sõnul on suurem osa 2,6 miljardist eurost, mis on ELi eelarves ette nähtud selleks, et aidata põllumajandustootjatel kindlustada end hinnavolatiilsuse ja tootmiskadude vastu, avaldanud vähest mõju. Raha jõuab väga väikese osani põllumajandustootjatest, sest vähem kui 10% kindlustatud põllumajandustootjatest kasutab selleks ELi toetust. Enamik põllumajandustootjaid isegi ei kaalu riskide leevendamist, arvestades, et kriisi korral saavad nad nagunii märkimisväärset mahus avaliku sektori abi. Lisaks ei suunata ELi kindlustustoetust neile, kes seda tegelikult vajavad. Kahes liikmesriigis, kus ELi kindlustustoetust kõige enam kasutatakse (Itaalia ja Prantsusmaa), täheldasid audiitorid toetuse keskendumist veinisektorile. Selles sektoris, kus kindlustatud kapital võib ulatuda 115 000 euroni hektari kohta, oleksid paljud toetusesaajad, arvestades nende finantsuutlikkust ja riskiprofiili, kindlustanud oma toodangu ka ilma ELi toetuseta.

„Praegu on vähe tõendeid selle kohta, et kõnealune toetus põllumajandustootjate sissetuleku stabiliseerimiseks annaks ELi lisaväärtust,“ ütles aruande eest vastutav Euroopa Kontrollikoja liige Samo Jereb. „Meetmed peaksid olema sihipärasemad, et neid saaksid kasutada põllumajandustootjad, kes neid kõige rohkem vajavad, tehes seda viisil, mis ei ole vastuolus ennetavama ja vastupidavama ELi põllumajanduse arendamisega.“

EL eraldas aastail 2014–2018 vastuseks Venemaa impordikeelule 513 miljonit eurot puu- ja köögiviljasektorile, kuid ei kaalunud raha kasutamist objektiivsete parameetrite alusel. Näiteks läks 61% toetusest õunatootjatele (peamiselt Poolas), kuigi õunaeksport jäi enam-vähem samale tasemele või isegi kasvas. Ka teiste puuviljade (nt virsikud ja nektariinid) suhtes on kohaldatud erakorralisi meetmeid pigem struktuurse ületootmise vähendamiseks ELis kui ühekordsetele turuhäiretele reageerimiseks. Lõpetuseks märgivad audiitorid, et ELi toetus toodete turult kõrvaldamiseks, et neid tasuta jagada, on olnud kulukas. Mõnel juhul on makstud toetus oluliselt ületanud turuhindu ja seega võimaldanud ülemäärast hüvitamist. Lisaks leidsid audiitorid, et enamik tasuta jagamise kavade alusel turult kõrvaldatud tooteid on lõpuks teisel kujul turule tagasi jõudnud (näiteks mahlana Kreekas ja Hispaanias), samas kui vaid murdosa jõuab abi vajavate inimesteni.

Võttes arvesse hiljutisi seadusandlikke ettepanekuid tulevase ÜPP kohta, mille eesmärk on suurendada keskendumist riskijuhtimisele, soovivad audiitorid Euroopa Komisjonil

- julgustada põllumajandustootjaid paremini kriisideks valmistuma;
- kindlustustoetust paremini kavandada ja jälgida;
- selgitada kriteeriume, mille alusel võib erakorralisi meetmeid käivitada ja lõpetada;
- kohandada kõrvaldamistoimingute eest ette nähtud hüvitist.

Toimetajatele

Eriaruanne nr 23/2019: „Põllumajandustootjate sissetuleku stabiliseerimine: vahendite kogum on kõikehõlmav, kuid rahastamisvahendite vähese kasutamise ja ülemäärase hüvitamise probleemid

vajavad lahendamist“ on kättesaadav Euroopa Kontrollikoja veebisaidil (eca.europa.eu) ELi 23 keeles.

2018. aasta novembris esitas kontrollikoda oma [arvamuse tulevast ÜPPd käsitlevate komisjoni seadusandlike ettepanekute kohta](#).

2020. aasta lõpuks kavatseb kontrollikoda avaldada eriaruande ka erakorraliste meetmete kohta, mida EL võttis piimaturu häirete vastu aastatel 2014–2017. Selles sektoris kulutati ligikaudu 740 miljonit eurot, osaliselt selleks, et hüvitada põllumajandustootjatele Venemaa Föderatsiooni kehtestatud sanktsioonide tõttu kantud kahju. Vastav [auditituvustus](#) avaldati 2019. aasta oktoobris.

Kontrollikoda tutvustab oma eriaruandeid Euroopa Parlamendile ja Euroopa Liidu Nõukogule ning ka teistele huvitatud pooltele, nagu liikmesriikide parlamendid, ettevõtlusringkondade sidusrühmad ja kodanikuühiskonna esindajad. Valdav osa meie aruannetes esitatud soovitustest viiakse ka ellu.

Pressikontakt kõnealuse aruande jaoks

Vincent Bourgeais – E-post: vincent.bourgeais@eca.europa.eu

Tel (+352) 4398 47502 / Mobiil (+352) 691 551 502